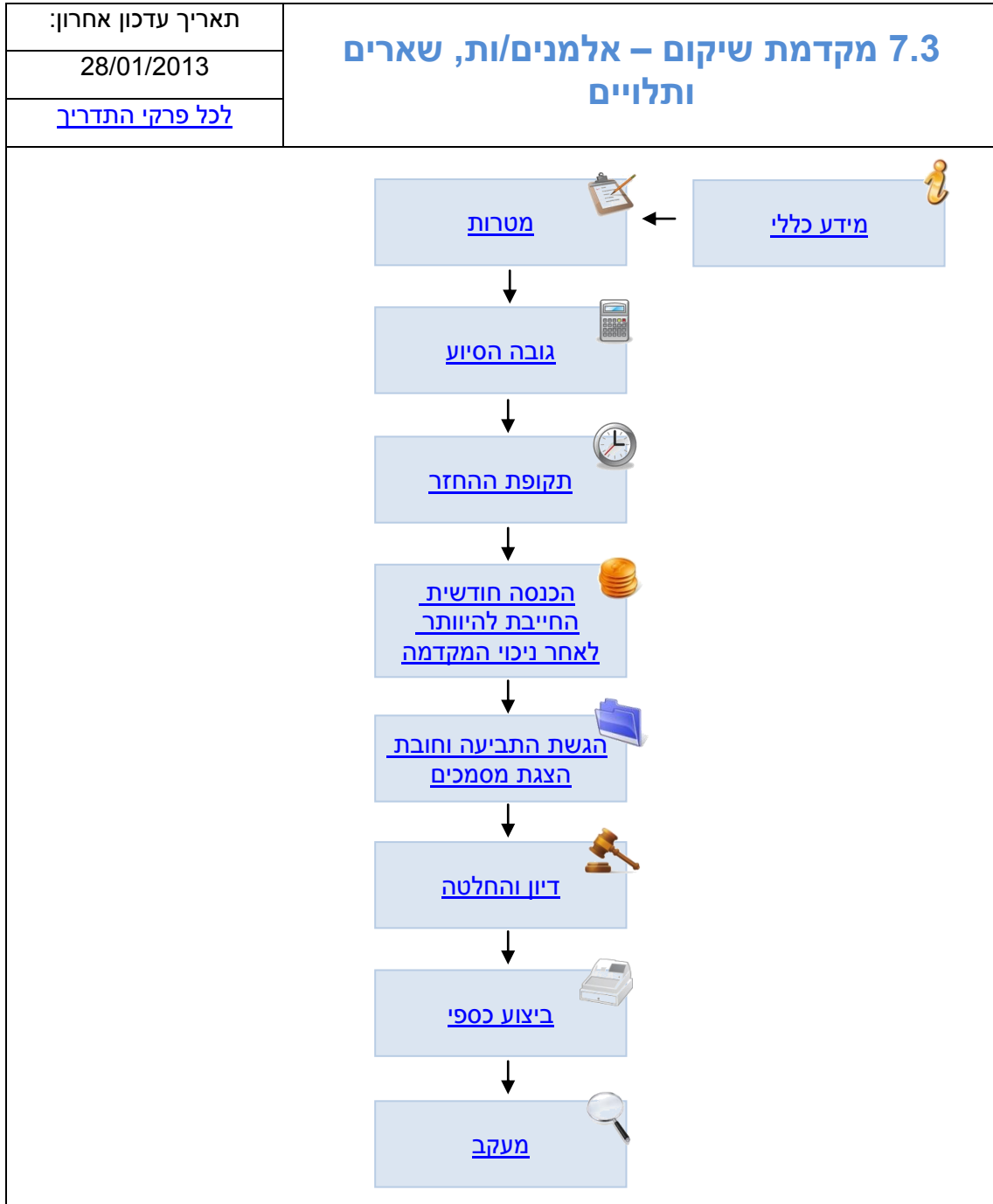

המוסד לביטוח לאומי

אגף השיקום

תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – אלמנים/ות, שארית ותלויים

המוסד לביטוח לאומי

אגף השיקום

תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – אלמנים/ות, שארים ותלויים

7.3.1 מידע כללי

[1. מקדמת שיקום - כללי](#)

[2. הגדרות והבהרות](#)

1. מקדמת שיקום - כללי

על פי תקנות הביטוח הלאומי בדבר "[תשלום מקדמות של גמלה](#)"¹, "אם לדעת פקיד השיקום הפועל לפי הוראות השיקום המקצועי, כאמור בתקנה 8 לתקנות השיקום, **מקבל הקצבה זקוק למקדמה לצורך ביצועה של תוכנית שיקום או לצורך הכשרה מקצועית**, לפי העניין ובלבד שתיוותר למקבל הקצבה וכן זוגו, לאחר ניכוי המקדמה, לפי תקנות אלה, הכנסה בסכום השווה ל – 80% מהקצבה האמורה [בסעיף 127 לז"א](#)² (א) או (ב) לפי העניין".

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

2. הגדרות והבהרות

- **מקדמת שיקום** – מקדמה המבוססת על גובה קצבת השארים / תלויים האישית המשולמת לאלמן/ה (ראה [סעיף 7.3.3](#)).
- **מקבל הקצבה** – אלמן/ה המשתלמת לו קצבת שארים על פי פרק יא' או קצבת תלויים על פי פרק ה'.
- **תוכנית שיקום** – תוכנית הכוללת פרטים על המקצוע המוצע, מקום ותקופת ההכשרה³.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

¹ תקנות הביטוח הלאומי (תשלום מקדמות של גמלה) תשל"ט – 1979.

² סעיף 127 שונה לסעיף 200 בפרק ט' בחוק הביטוח הלאומי

³ תקנות הבטל"א, הכשרה מקצועית ודמי מחייה לאלמנות וליתומים התשל"ו 1970.

המוסד לביטוח לאומי

אגף השיקום

תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – אלמנים/ות, שארים ותלויים

7.3.2 מטרות

בהתאם לתקנות, ניתן לאשר מקדמת שיקום לאלמן/ה לביצועה של תוכנית שיקום:

1. סיוע ברכישת מכשירים ללימודים או יצירת תנאי עבודה מתאימים לשילוב ראשוני בעבודה.

- על פקיד השיקום לבדוק תחילה אם מבקש המקדמה זכאי למענק מותנה לרכישת מכשירים בתקופת הלימודים.
- התברר שהתובע זכאי – יש למצות תחילה הזכאות למענק מותנה ובמידת הצורך ניתן להשלים המענק במקדמה.

2. סיוע ברכישת רכב - מקדמה לצורך רכישת רכב תינתן אך ורק אם הרכב חיוני, לצורך ביצועה של תוכנית הכשרה או השמה/ שילוב ראשוני בעבודה.

- בכל מקרה גובה המקדמה לא יעלה על 6 קצבאות אישיות.
- המקדמה יכולה להינתן לרכישת רכב ראשון או להחלפת רכב למי שברשותו רכב בן 48 חודשים לפחות⁴.
- סכום המקדמה לרכישת רכב על פי חישוב מחיר הדגם המייצג שנפח מנועו עד 1300 סמ"ק + 10%.
- בחשוב המקדמה יש לקחת בחשבון את ההפרש שבין מחיר המחירון של הרכב הקיים למחיר הרכב החדש.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

⁴ על פי הסכם הניידות ל"לא נוהג"

המוסד לביטוח לאומי

אגף השיקום

תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – אלמנים/ות, שארים ותלויים

7.3.3 גובה הסיוע

**סכום המקדמה לא יעלה על סכום הקצבה האישית המשתלמת לאלמן/ה כפול 6.
(לא לוקחים בחשבון השלמת הכנסה, דמי מחייה לאלמנה ויתום וקצבת ילדים).**

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

המוסד לביטוח לאומי

אגף השיקום

תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – אלמנים/ות, שארים ותלויים

7.3.4 תקופת ההחזר

מקדמת שיקום תנוכה מהקצבה המשתלמת לתקופה של עד 30 חודשים.

- במידה והופסקה הקצבה (עקב נישואין) ניתן לנכות את החוב שנותר ממענק הנישואין.
- במקרים אחרים, בהם האלמן/ה לא עמד/ה בתשלומים יושתל חוב במערכת.
- פקיד השיקום יידע את האלמן/ה בעל פה ובכתב (העתק יתויק בתיק השיקום).

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

המוסד לביטוח לאומי

אגף השיקום

תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – אלמנים/ות, שארים ותלויים

7.3.5 הכנסה חודשית החייבת להיוותר לאחר ניכוי המקדמה

מקדמת שיקום תינתן ובלבד שתיוותר למקבל הקצבה ומשפחתו, לאחר ניכוי המקדמה, הכנסה בסכום השווה ל – 80% מהקצבה האמורה [בסעיף 127 לז](#)⁵ לפי העניין ועל פי גודל המשפחה (קצבת נכות כללית) - (ראה לוח 5.6 במערכת "שעור").

- אין לקחת בחשבון הכנסות מקצבאות ילדים, השלמת הכנסה, דמי מחייה לאלמנה וליתום וקצבת ניידות, אבטלה וקצבאות קצרות טווח אחרות.
- כמו כן, אין להביא בחשבון הכנסות מעיסוק זמני או אקראי בו החל האלמן/ה תקופה קצרה מאוד לפני הגשת הבקשה למקדמה.
- מאידך, ניתן לקחת בחשבון הכנסות מעבודה, פנסיה, נכסים ומקורות אחרים.

[לראש הסעיף](#) [לראש הפרק](#)

⁵ סעיף 127 שונה לסעיף 200.

המוסד לביטוח לאומי

אגף השיקום

תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – אלמנים/ות, שארים ותלויים

7.3.6 הגשת התביעה וחובת הצגת מסמכים

התביעה למקדמה תוגש על גבי טופס [בל/281](#).

- על תובע המקדמה להציג המסמכים המאשרים הצורך במקדמה, ואסמכתאות רלוונטיות כגון: הצעות מחיר, רישיון נהיגה בתוקף, מסמך על מכירת רכב, מסמך המאשר החזרת מס על רכב קודם, אישורים על הכנסה וותק בעבודה, חוזי מכירה/קניה, בדיקה כלכלית וכו' – על פי העניין.
- פקיד השיקום יודא כי לתובע המקדמה אין חובות קודמים במוסד שבגינם תשלום המקדמה ייבלע בהחזר החוב. במקרה כזה אין לאשר את המקדמה, היות והיא לא תפתור את הבעיה שלשמה נועדה.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

המוסד לביטוח לאומי

אגף השיקום

תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – אלמנים/ות, שארים ותלויים

7.3.7 דיון והחלטה

- התביעה על נספחיה, תכלול דו"ח פקיד שיקום שיפרט את תוכנית המקדמה ואת חוות דעתו המנומקת, בצרוף הבדיקה הכלכלית במידה ונעשתה ואסמכתאות רלוונטיות אחרות ותובא לדיון בפני צוות סניפי.
- צוות סניפי יכלול את מנהל הסניף, מנהל תחום שיקום ופקיד השיקום.
- הצוות ישקול את התביעה, עלותה וכן תתחשב במקורות כספיים נוספים העומדים לרשות המבקש.
- החלטת הצוות תירשם, תוך הנמקה, במקום המיועד לכך בטופס בל/281.
- החלטת הצוות הסניפי:
 - במידה והומלץ על אישור התביעה -
 - **אלמנות שארים**: הביצוע הכספי בסניף.
 - **אלמנות תלויים**: התביעה תועבר לאישור סופי וביצוע למנהל אגף השיקום או למי שהוסמך על ידו.
 - במידה ונדחתה התביעה –
 - יירשם פרוטוקול בו יפורטו עמדותיהם של חברי הועדה.
 - יישלח מכתב דחייה למבקש, תוך פירוט הסיבה לדחייה ותוך ציון זכותו לערער בפני בי"ד אזורי לעבודה תוך 12 חודשים מיום קבלת מכתב הדחייה ולקבלת סיוע משפטי.
 - המכתב ייחתם על ידי פקיד שיקום מוסמך, זאת לאחר שהתייעץ על הנוסח הסופי עם מנהל אגף השיקום במשרד הראשי או ע"י מי שהוסמך על ידו.
- לראש הסעיף
- לראש הפרק

המוסד לביטוח לאומי

אגף השיקום

תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – אלמנים/ות, שארים ותלויים

7.3.8 ביצוע כספי

- ביצוע תשלום המקדמה לאלמנות שאירים ייעשה בסניף.
- ביצוע תשלום המקדמה לאלמנות תלויים ייעשה במשרד הראשי.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)

המוסד לביטוח לאומי

אגף השיקום

תדריך הוראות ונהלים – שיקום מקצועי
מקדמת שיקום – אלמנים/ות, שארים ותלויים

7.3.9 מעקב

פקיד השיקום יהיה אחראי על קבלת מסמכים ולמעקב על ביצוע התוכנית שלשמה ניתנה המקדמה. יש להקפיד על רישום בתיק השיקום ותיעוד מסמכים המעידים על המעקב.

[לראש הפרק](#)

[לראש הסעיף](#)